

ZESPÓŁ SZKÓŁ
IM. I.J.PADEREWSKIEGO
W KNUROWIE

I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
TECHNIKUM NR 1

Program wychowawczo- profilaktyczny
Zespołu Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego
w Knurowie

Uchwalony Uchwałą nr 2-2019/2020 Rady Rodziców

Zespołu Szkół im. I.J.Paderewskiego w Knurowie

z dnia 23.09.2019r.

w porozumieniu z Radą Pedagogiczną

Spis treści

I	Podstawy prawne szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.....	3
II	Koncepcja wychowania. Misja szkoły.....	4
III	Cele działań wychowawczo- profilaktycznych szkoły.....	5
IV	Zadania wychowawczo- profilaktyczne szkoły	
1.	Cele priorytetowe szkoły.....	6
2.	Wizerunek ucznia i absolwenta.....	7
3.	Zadania wychowawcy klasowego.....	8
4.	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna.....	9
5.	Współpraca z rodzicami.....	13
6.	Działania profilaktyczne.....	14
V	Formy i sposoby realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego.....	16
VI	Obszary działań profilaktycznych i formy ich realizacji.....	21
VII	Ewaluacja programu wychowawczo- profilaktycznego.....	24

I Podstawy prawne szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego

1. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948r.
2. Konwencja o Prawach Dziecka z 29 listopada 1989r.
3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (ART. 48, 53, 54, 70, 72)
4. Europejska Karta Praw Człowieka
5. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 967 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852).
8. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. poz. 1646 z późn. zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 1249 z późn. zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591 z późn. zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności postępującej się językiem regionalnym (Dz. U. poz. 1627).
15. Standardy Jakości Programów Profilaktycznych
16. Statut Zespołu Szkół im. Ignacego Jana Paderewskiego

II. Koncepcja wychowania. Misja szkoły.

Pierwszym miejscem, w którym rozpoczyna się proces wychowania jest dom rodzinny- szkoła jedynie wspiera rodziców w tym procesie.

Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Nauczyciele w zakresie wychowania pełnią funkcję wspomagającą rodzinę. Wychowanie to powinno uwzględniać dojrzałość dziecka , a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.

Szkoła winna zapewniać każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków obywatelskich i rodzinnych w oparciu o zasady wolności, solidarności, tolerancji, sprawiedliwości i demokracji.

Misją szkoły jest wychowanie, którego priorytetem staje się wykształcenie ucznia samodzielnego, poszukującego, otwartego na wiedzę, aktywnego do udziału w życiu kulturalnym, zawodowym, gospodarczym i politycznym.

W oparciu o ankietę diagnostyczną przeprowadzoną wśród uczniów naszej szkoły pragniemy i dołożymy wszelkich starań, by absolwent naszej szkoły był człowiekiem:

- Dobrze przygotowanym do wyboru ścieżki zawodowej
- Samodzielnym
- Odpowiedzialnym
- Lojalnym
- Wrażliwym
- Cechującym się krytyczno- kreatywną postawą
- Przedsiębiorczym
- Znającym swoją wartość
- Posiadającym pasje i realizującym je

Nauczyciel - wychowawca w realizacji procesu pedagogicznego ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów , troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia, a także woli jego rodziców. Jego rola to przede wszystkim towarzyszenie młodemu człowiekowi w drodze ku jak najpełniejszemu rozwojowi. Stwarzanie

odpowiedniego otoczenia społecznego (budowanie dobrych relacji z rówieśnikami i dorosłymi) uznajemy za ważny warunek dobrego wychowywania i osiągnięcia celów. Wychowawca pełni swoistą rolę facylitatora.

III. Cele działań wychowawczo- profilaktycznych.

Cel działań wychowawczo-profilaktycznych stanowi wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Należy pamiętać, że program ten zawiera działania, które w systemowy sposób będą angażować wszystkich uczniów i ich rodziców oraz całe środowisko szkolne (kadre pedagogiczną, pracowników administracji i obsługę szkoły).

Pragniemy, aby nasze działania zmierzały do stworzenia młodemu człowiekowi ciekawych, wartościowych, dobrych doświadczeń szkolnych na drodze do jego rozwoju. Chcemy tworzyć wartościowe środowisko wychowawcze skierowane ku samowychowaniu.

Naszym celem jest **„wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, oraz wzmocnianie poprzez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”** .

W swoich poczynaniach wychowawczych pragniemy również zapobiegać zagrożeniom, jakie mogą napotkać młodzi ludzie na drodze rozwoju. Ten aspekt programu wychowawczego obejmuje przede wszystkim działania profilaktyczne kierowane do całej społeczności uczniowskiej (profilaktyka uniwersalna), a także do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (profilaktyka selektywna).

Najważniejszą cechą działań profilaktycznych nie jest likwidacja zagrożeń, ale świadomy wybór zdrowego, szczęśliwego, dobrego życia.

IV. Zadania wychowawczo- profilaktyczne szkoły.

1. Cele priorytetowe szkoły:

1.1 Kształtowanie poczucia świadomości w zakresie systematycznego i wszechstronnego rozwoju intelektualnego, psychicznego , emocjonalnego i społecznego poprzez:

- a) rozpoznawanie i rozwój pasji, zainteresowań, zdolności i talentów,
- b) kształtowanie postawy odpowiedzialności za bezpieczeństwo, własne decyzje i czyny,
- c) korzystanie z przysługujących praw i wywiązywanie się z obowiązków,
- d) zapewnienie równości szans w dostępie do różnych szkolnych form edukacyjnych, kulturalnych i sportowych,
- e) motywowanie do samokształcenia,
- f) dbałość o wysoką kulturę osobistą ,
- g) kształtowanie postawy przedsiębiorczości i wytrwałości w dążeniu do ustanowionych celów,
- h) orientacja zawodowa i kształtowanie umiejętności radzenia sobie na współczesnym rynku pracy.

1.2 Dbanie o wypracowane tradycje szkoły, tworzenie nowych, oraz wzmacnianie poczucia przynależności do społeczności szkolnej poprzez:

- a) udział w uroczystościach szkolnych,
- b) poznanie historii szkoły,
- c) okazywanie szacunku pracownikom szkoły.

1.3 Propagowanie modelu wartości opartego na uniwersalnych zasadach poprzez:

- a) poszanowanie życia ludzkiego jako najwyższej wartości,
- b) kierowanie się w stosunkach międzyludzkich uczciwością i prawdą,
- c) poszanowanie godności osobistej,
- d) motywowanie do poznania innych kultur w duchu poszanowania ich odrębności,

- e) dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów życiowych poprzez rzetelną pracę.

1.4 Kształtowanie postaw prospołecznych i prorodzinnych.

1.5 Przygotowanie do harmonijnego i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez:

- a) kształtowanie pozytywnych relacji z rodziną i najbliższym otoczeniem,
- b) rozwijanie poczucia przynależności do społeczności uczniowskiej, lokalnej, narodowej i międzynarodowej,
- c) wyrabianie nawyku właściwego korzystania z dóbr kultury i nauki,
- d) wspieranie samorządności uczniowskiej współpraca z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym,
- e) kształtowanie potrzeby samodoskonalenia poprzez udział w konkursach, olimpiadach przedmiotowych oraz zajęciach pozalekcyjnych.

1.6 Indywidualizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i młodzieży uzdolnionej, przy ścisłej współpracy z młodzieżą poprzez:

- a) wspieranie uczniów wymagających szczególnej opieki poprzez dostosowanie wymagań edukacyjnych do ich możliwości,
- b) stosowanie podczas zajęć metod aktywizujących.

2. Wizerunek ucznia i absolwenta

Chcemy, aby absolwent Zespołu Szkół w Knurowie był człowiekiem o wszechstronnie rozwiniętej osobowości, umiejącym orientować się w otaczającej go rzeczywistości, czerpać z niej i kształtować ją dla przyszłych pokoleń.

2.1 Celem działań wychowawczych jest uczeń który:

- a) jest przygotowany do pełnienia obowiązków obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości,
- b) docenia wartość tradycji i szanuje symbole szkoły, posiada wiedzę i umiejętności przydatne do wyboru dalszej drogi kształcenia i kariery zawodowej,

- c) posiada wiedzę i umiejętności przydatne do wyboru dalszej drogi kształcenia i kariery zawodowej a kolejnych etapach kształcenia,
- d) korzysta z różnych źródeł informacji, zdobyczy technologii informacyjnej i komunikacyjnej,
- e) jest samodzielny w swoich działaniach, potrafi pracować w zespole, jest przedsiębiorczy w swoich działaniach,
- f) zna i przestrzega akceptowane wzorce zachowania,
- g) jest wrażliwy na potrzeby innych,
- h) czuje się pełnoprawnym obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej,
- i) ma podstawową wiedzę i posiada umiejętności reagowania wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych – w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych.

3. Zadania wychowawcy klasowego

Wychowawca klasy to najbliższy towarzysz ucznia w szkole, dojrzały przyjaciel, niezawodny przewodnik i mądry opiekun. Dobry nauczyciel w roli wychowawcy skupia w sobie wartościowe cechy osobowości oraz pełni szereg istotnych z wychowawczego i opiekuńczego punktu widzenia funkcji.

3.1 Zadania wychowawcy oddziału:

- a) być wzorem osobowym dla ucznia,
- b) wspierać wszechstronny rozwój uczniów,
- c) posiadać własny plan wychowawczy dla klasy oparty na szkolnym programie wychowawczo- profilaktycznym,
- d) kształcić i wychowywać młodzież w atmosferze wolności sumienia oraz szacunku dla każdego człowieka,
- e) współpracować z rodzicami uczniów,
- f) znać środowisko rodzinne i lokalne ucznia,
- g) współpracować z innymi nauczycielami i z pedagogiem szkolnym,
- h) analizować wyniki nauczania uczniów, diagnozować trudności, prawidłowo prowadzić dokumentację klasy,

- i) opracowanie indywidualnych programów edukacyjno- terapeutycznych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- j) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego.

4. Pomoc psychologiczno- pedagogiczna

4.1 Pomoc psychologiczno-pedagogiczna polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych wpływających na jego funkcjonowanie w szkole, w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola, szkoły i placówki oraz w środowisku społecznym.

Pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają, prowadzący zajęcia z uczniem, nauczyciele, oraz specjaliści, w szczególności: pedagog i doradca zawodowy we współpracy z:

- a) rodzicami uczniów;
- b) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi;
- c) placówkami doskonalenia nauczycieli;
- d) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;
- e) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

4.2 Potrzeba objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole i placówce wynika w szczególności:

- a) z niepełnosprawności;
- b) z niedostosowania społecznego;
- c) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- d) z zaburzeń zachowania lub emocji
- e) ze szczególnych uzdolnień;
- f) ze specyficznych trudności w uczeniu się;
- g) z deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych;
- h) z choroby przewlekłej;
- i) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;

j) z niepowodzeń edukacyjnych;

4.3 Pedagog i psycholog szkolny są rzecznikami ucznia oraz doradcami nauczycieli i rodziców w sprawach wychowawczych. Zadania, które wykonują odzwierciedlają specyfikę szkoły i potrzeby środowiska. Koordynują działania i współtworzą środowisko szkolne poprzez:

- a) prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
- b) diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu przedszkola, szkoły i placówki,
- c) udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- d) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- e) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- f) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- g) pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- h) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
- i) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

4.4 Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana z inicjatywy:

- a) ucznia;
- b) rodziców ucznia;
- c) dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki;
- d) nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem;
- e) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej;
- f) poradni;
- g) asystenta edukacji romskiej;
- h) pomocy nauczyciela;
- i) pracownika socjalnego;
- j) asystenta rodziny;
- k) kuratora sądowego.

4.5 Pomoc psychologiczno– pedagogiczną organizuje dyrektor

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:

- a) rodzicami uczniów;
- b) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi
- c) placówkami doskonalenia nauczycieli;
- d) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;
- e) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

4.6 W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana w formie:

4.6.1 Uczniom

- a) zajęć rozwijających uzdolnienia;
- b) zajęć dydaktyczno- wyrównawczych;
- c) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;

- d) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;
- e) porad i konsultacji.

4.6.2. Rodzicom uczniów i nauczycielom

- a) porad i konsultacji;
- b) warsztatów i szkoleń.

Nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista informuje niezwłocznie dyrektora szkoły o stwierdzonej potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

4.7 Planowanie i koordynacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Nauczyciele, wychowawcy oraz specjaliści w szkole i placówce rozpoznają odpowiednio indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz indywidualne możliwości psychofizyczne uczniów, w tym ich zainteresowania i uzdolnienia. Odbywa się to szczególnie poprzez obserwację pedagogiczną, w trakcie bieżącej pracy z uczniami, mającą na celu rozpoznanie u uczniów trudności w uczeniu się, szczególnych uzdolnień oraz poprzez prowadzenie doradztwa edukacyjno-zawodowego.

W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, odpowiednio nauczyciel, wychowawca grupy wychowawczej lub specjalista niezwłocznie udzielają uczniowi tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem i informują o tym wychowawcę klasy.

Wychowawca informuje innych nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem – jeżeli stwierdzi taką potrzebę.

Wychowawca klasy planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracuje z rodzicami ucznia lub pełnoletnim uczniem oraz – w zależności od potrzeb – z innymi nauczycielami i specjalistami, prowadzącymi zajęcia z uczniem, poradnią lub innymi osobami, o których mowa w stosownych rozporządzeniach dotyczących organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W przypadku uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nauczyciele, wychowawcy i specjaliści udzielający uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględniają w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowanym dla ucznia zgodnie z przepisami wnioski dotyczące dalszej pracy z uczniem.

O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor szkoły niezwłocznie informuje pisemnie rodziców ucznia w tym pełnoletniego ucznia.

5. Współpraca z rodzicami

W pracy wychowawczej dyrektor szkoły i nauczyciele wspierają rodziców w realizacji ich zadań wychowawczych, tak, aby umożliwić przejmowanie odpowiedzialności za własne życie i rozwój osobowy.

Zasady współpracy szkoły z rodzicami oparte są na wzajemnej życzliwości, dyskrecji oraz takcie i realizowane są poprzez:

- a) wspólne planowanie działań,
- b) wspólne rozwiązywanie problemów,
- c) rzetelne przekazywanie informacji,
- d) wzajemne zaufanie,
- e) rodzice zapoznawani są z obowiązującym prawem oświatowym,
- f) Rada Rodziców uczestniczy w opracowywaniu podstawowej dokumentacji szkoły,
- g) szkoła diagnozuje potrzeby i oczekiwania rodziców w zakresie pracy wychowawczo-opiekuńczej,
- h) rodzice systematycznie uczestniczą w zebraniach z wychowawcą oraz konsultacjach indywidualnych,
- i) wychowawcy przekazują rodzicom informacje o wynikach nauczania i zachowaniu dziecka, zawiadamiają o przewidywanych ocenach niedostatecznych i wspólnie z rodzicami podejmują działania mające na celu eliminację przyczyn niepowodzeń szkolnych,

- j) rodzice mają obowiązek utrzymywania stałego kontaktu z wychowawcą oraz zawiadamiania wychowawcy o przyczynach nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych,
- k) w celu zapobiegania eskalacji problemów, rodzice powinni na bieżąco informować wychowawcę, pedagoga szkolnego lub dyrektora o problemach zdrowotnych ucznia, problemach z uzależnieniami lub o najdrobniejszych nawet formach przestępczości wśród uczniów.

6. Działania profilaktyczne

W naszych poczynaniach wychowawczo- profilaktycznych, filarami oddziaływań profilaktycznych pragniemy uczynić:

- a) **DIAGNOZA**- wrażliwość na potrzeby ucznia, rodzica, dostrzeganie nawet najdrobniejszych, niepokojących sygnałów z otoczenia, empatia, wnikliwa analiza środowiska wychowawczego, życzliwe rozmowy z uczniami i ich rodzicami,
- b) **INFORMACJA**- dostarczanie informacji o zdrowym stylu życia, komunikacji, radzenia sobie ze stresem, budowaniu właściwych relacji, zagrożeń. Dostarczanie informacji na temat treści kształcenia oraz efektów pracy, jasne kryteria oceniania, wskazywanie mocnych i słabych stron ucznia,
- c) **KOMUNIKACJA**- wyrażanie emocji, inicjowanie dyskusji umożliwiającej wyrażanie własnych poglądów, szczerść i otwartość, unikanie negatywnego oceniania, ośmieszania, stosowanie wzmacniających komunikatów,
- d) **MODELOWANIE**- dawanie dobrego przykładu, bycie autorytetem, wskazywanie reguł i norm postępowania na lekcji, w szkole, poza społecznością szkolną,
- e) **WSPÓŁDZIAŁANIE**- podejmowanie współpracy z uczniem, jego rodzicem, inspirowanie współpracy między uczniami, budowanie dobrych relacji między wszystkimi podmiotami szkolnymi oraz instytucjami wspierającymi proces wychowawczo- profilaktyczno- terapeutyczny,
- f) **ROZBUDZANIE I WSPIERANIE PASJI**- zachęcanie uczniów i ich rodziców do znalezienia pasji , być może wspólnego hobby i pielęgnowanie jej, zachęcanie do wspólnego rodzinnego spędzania wolnego czasu, budowanie ciekawej oferty zajęć pozalekcyjnych i zachęcanie do działań pozaszkolnych.

Napotkawszy w swojej pracy uczniów o sztywnych, niedostosowanych, nieadekwatnych do wymogów sytuacji postawach i przekonaniach lub działaniach szkodliwych dla innych ludzi wychowawca powinien objawić się nade wszystko jako terapeuta. Nacisk należy położyć na **profilaktykę wskazującą**. Są to bowiem działania kierowane do jednostek, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych.

Celem profilaktyki wskazującej jest zapobieganie rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Działania ukierunkowane są na diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji (kontakt z rodzicami i skierowanie ich wraz z dzieckiem do właściwej poradni lub ośrodka leczenia uzależnień).

Odbiorcami działań profilaktyki wskazującej są osoby charakteryzujące się takimi czynnikami ryzyka, jak: zaburzenia zachowania, niepowodzenia szkolne, podejmowanie zachowań ryzykownych, używanie narkotyków problemowo (bez diagnozy uzależnienia), konflikty z prawem.

Każda szkoła, także i nasza staje przed ogromnym wyzwaniem, jakim jest przygotowanie młodzieży do życia w przyszłości, której nie jesteśmy w stanie przewidzieć. Dlatego też głównym naszym zadaniem staje się przedstawienie dorastającemu człowiekowi uporządkowanej wizji świata, wprowadzenie ładu i porządku do tego, co nas otacza, wspieranie go w drodze ku dorosłości. Jasne zasady i mądra konsekwencja, wzmacnianie właściwych, zachowań a eliminowanie niepożądanych, to nasze podstawowe założenia, które w atmosferze dialogu mają pomóc w budowaniu właściwego obrazu świata.

V. Formy i sposoby realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego

Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni
1. Integracja środowiska szkolnego	a) zajęcia integracyjne w klasach pierwszych b) poznanie regulaminów bhp, pracowni przedmiotowych c) poznanie statutu szkoły i wewnątrzszkolnego systemu oceniania d) organizacja imprez szkolnych (chrzest klas pierwszych i uroczyste pożegnanie klas kończących).	Pedagog psycholog i wychowawcy i nauczyciele przedmiotów
2. Tworzenie norm klasowych i samorządności rozwijanie uczniowskiej	a) wybory samorządów klasowych b) zawieranie kontraktów klasowych c) ustalenie zasad zachowania podczas wycieczek oraz uczestnictwa w imprezach szkolnych i pozaszkolnych d) wybory samorządu szkolnego jako reprezentacji społeczności uczniowskiej e) ustalenie kalendarze imprez szkolnych f) organizacja, współorganizowanie lub udział w imprezach	Wychowawcy, opiekun samorządu szkolnego
2. Prezentacja dokonań uczniów (indywidualnych i grupowych)	a) uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych b) aktywne uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych poprzez przygotowywanie referatów, projektów prezentacji c) reprezentowanie szkoły w konkursach i olimpiadach szkolnych i pozaszkolnych d) udział w zajęciach sportowych i artystycznych e) rozwijanie zainteresowań i zdolności w szkole i poza nią, w kołach i klubach zainteresowań f) pokaz umiejętności uczniów podczas organizowanych w szkole imprez i konkursów	Uczniowie, nauczyciele

4. Promowa nie zachowań pozytywnych	a) kształtowanie osobowości ucznia poprzez przestrzeganie zasad kultury osobistej (właściwa postawa, odpowiedni strój podczas uroczystości szkolnych, dbałość o kulturę języka, poszanowanie mienia szkolnego) b) wdrażanie uczniów do samokontroli i samooceny c) uwrażliwienie na krzywdę cierpienie innych – praca w wolontariacie d) przygotowanie do świadomego uczestnictwa	Rodzice, dyrekcja, grono pedagogiczne
5. Wspieranie nauczyciela, wychowawców i rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych	a) współpraca wychowawców klas licealnych z doradcą zawodowym w planowaniu kariery zawodowej uczniów b) współpraca wychowawców klas technikum z opiekunem praktyk zawodowych, doradcą zawodowym i pracodawcami c) współpraca rodziców i nauczycieli z pedagogiem i psychologiem szkolnym d) działalność komisji do spraw pomocy uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych e) pedagogizacja rodziców, współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną f) praca z uczniem zdolnym	Nauczyciel, pedagog, psycholog, dyrektor, doradca zawodowy, szkolna komisja do spraw pomocy uczniom o specjalnych potrzebach

6. Kształtowanie tożsamości narodowej i regionalnej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury Europy	a) stworzenie warunków umożliwiających egzekwowanie w szkole praw człowieka i praw ucznia b) rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, ojczyzny i Europy c) kształtowanie pozytywnych postaw wobec różnych kultur d) motywowanie do poznania dziejów przodków e) Udział w uroczystościach organizowanych przez środowisko lokalne f) zapraszanie władz lokalnych do udziału w uroczystościach szkolnych g) wyrabianie szacunku do tradycji szkolnych, regionalnych i państwowych h) wpajanie szacunku dla symboli narodowych i) kultywowanie tradycji narodowych, religijnych i rodzinnych (np. rekolekcje wielkopostne, spotkania opłatkowe, jasełka)	Nauczyciele, pedagog, psycholog, dyrektor, rodzice
7. Otaczanie wychowanków indywidualną opieką	a) Pomoc uczniom w wytyczeniu kierunku dalszego rozwoju (wyjazdy na targi edukacyjne, konsultacje z doradcą zawodowym) b) organizowanie uczniom pomocy specjalistycznej c) organizowanie uczniom pomocy materialnej (udział w programie „wyprawka szkolna”) d) współpraca szkoły z instytucjami zaangażowanymi w wychowanie młodzieży e) pomoc uczniom w przezwyciężaniu trudności szkolnych (praca komisji do spraw pomocy uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych) f) informowanie rodziców o postępach uczniów, analiza ewentualnych niepowodzeń uczniów	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog , komisja

8. Współpraca z rodzicami	a) zapoznanie rodziców z programem b) angażowanie rodziców do aktywnego udziału w życiu szkoły i klasy c) stwarzanie możliwości współpracy w obszarze rozwiązywania problemów dotyczących społeczności klasowych lub szkolnych (np. możliwość udziału w posiedzeniach komisji) d) przekazywanie nauczycielom niezbędnych informacji na temat stanu zdrowia dziecka e) współpraca i współodpowiedzialność Rady Rodziców za działalność szkoły (np. opiniowanie dokumentów szkolnych)	Dyrektor, wychowawcy, pedagog i inni nauczyciele
9, Budowanie poczucia własnej wartości uczniów poprzez możliwość samorealizacji w różnych dziedzinach życia	a) umożliwienie rozwijania przez uczniów w szkole talentów, zainteresowań, pasji (koncert charytatywny, knurowskie spotkania teatralne, udział w pojedynku na słowa, rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów poprzez uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych, w tym finansowanych ze środków Unii Europejskiej)	Grono pedagogiczne
10. Troska o zdrowie oraz bezpieczeństwo własne i innych	b) zapewnienie przyjaznego klimatu i przeciwdziałanie przemocy w szkole c) przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas wycieczek oraz imprez klasowych i szkolnych	Wszyscy pracownicy szkoły

11. Zestaw tematów proponowanych do realizowanych na godzinach do dyspozycji wychowawcy	a) Zajęcia integracyjne b) Prawa człowieka i ucznia. Instytucje ochrony praw człowieka c) Kształtowanie postaw samorządnych – demokratycznych, odpowiedzialny wybór samorządu, zawieranie kontraktów z uczniami d) SAVOIR VIVRE na co dzień e) Co nas łączy – prezentacja zainteresowań, form spędzania czasu wolnego, zdolności i uzdolnień itp. f) Jestem indywidualnością i szanuję światopogląd innych (dot. wyznania, orientacji seksualnej, g) Jak się uczyć efektywnie i radzić sobie z presją otoczenia na wyniki w nauce) h) Rola wykształcenia we współczesnym świecie i) Dobre sposoby radzenia sobie ze stresem j) Komunikacja werbalna i niewerbalna, umiejętność odczytywania sygnałów z otoczenia k) Źródła zagrożeń dla zdrowia i życia współczesnego człowieka l) Mechanizm powstawania uzależnień m) Internet- globalna baza danych. Czy ma tylko plusy? n) Zdrowe odżywianie się o) Niepowodzenia to porażki, czy kolejne etapy w drodze do celu? p) Samoocena i samoakceptacja q) Co to znaczy być dojrzałym? Dojrzałość psychiczna, fizyczna, emocjonalna i społeczna r) Wpływ reklam i środków masowego przekazu na dokonywanie wyborów s) Zagrożenia płynące z Internetu t) Uczenie dostrzegania przemocy w środowisku rówieśniczym u) Wskazywanie osób i instytucji pomocnych w zwalczaniu przemocy v) Moje plany życiowe – nauka, rodzina, praca. Wyznaczanie długoterminowych celów. w) Kształtowanie relacji międzyludzkich – język "JA"	Wychowawcy

VI. Obszary działań profilaktycznych i formy ich realizacji.

Obszary działania	Formy realizacji
1. Promocja zdrowia	a) dostarczenie uczniom i rodzicom wiedzy na temat różnych aspektów zdrowia (fizycznego, psychicznego, intelektualnego, społecznego) b) motywowanie uczniów do dbałości o higienę osobistą c) działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie chorobom zakaźnym d) promowanie wśród uczniów racjonalnego odżywiania e) szerzenie wiedzy na temat wpływu środowiska na zdrowie i życie człowieka f) kształtowanie „zdrowej osobowości” pod względem emocjonalnym, psychicznym oraz społecznym g) działania mające na celu dbałość o właściwy rozwój fizyczny i kondycji
2. Wspieranie rozwoju osobowości młodych ludzi	a) rozwijanie umiejętności intra- i interpersonalnych: b) poznanie samego siebie, c) wzmacnianie poczucia własnej wartości, d) komunikowanie swych myśli i emocji, e) prezentowanie zachowań asertywnych (zwłaszcza umiejętności asertywnego odmawiania), f) umiejętność podejmowania decyzji
3. Profilaktyka uzależnień	a) zapoznanie uczniów z rodzajami uzależnień występujących we współczesnym świecie (narkotyki, alkohol, nikotyna, dopalacze, Internet, telewizja, gry komputerowe etc.) b) zapoznanie uczniów ze skutkami wszelkich uzależnień i omówienie sposobów ich zapobiegania c) wyrabianie właściwych nawyków dotyczących spędzania wolnego czasu

	d) rozwijanie u uczniów asertywności e) zapoznanie rodziców z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi uzależnień grożących ich dzieciom f) otoczenie opieką uczniów, u których występują zachowania ryzykowne
4. Przystosowanie uczniów do życia społecznego	a) rozwijanie zainteresowań uczniów b) budzenie pragnienia naśladowania pozytywnych cech autorytetów c) wywoływanie refleksji na temat własnej przyszłości d) kształtowanie właściwego do różnych subkultur młodzieżowych e) informowanie uczniów o zmianach zachodzących w świecie
5. Przeciwdziałanie przestępczości i agresji	a) poznanie środowisk rodzinnych uczniów. b) pomoc rodzinom dysfunkcyjnym i niewydolnym wychowawczo c) ograniczenie zjawiska wagarowania uczniów d) zorganizowanie różnych form spędzania wolnego czasu przez uczniów (szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych, wspieranie zainteresowań uczniów, wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwój pasji) e) informacja o instytucjach i miejscach pomocy dla rodziców i uczniów
6. Ochrona przed negatywnym wpływem mediów	a) zapoznanie uczniów z systemem wartości uznanych powszechnie w kulturze i tradycji b) wyrabianie u uczniów odpowiedniego doświadczenia audiowizualnego

	c) kształtowanie u uczniów umiejętności segregowania i krytycznego odbioru informacji oraz wytworów kultury masowej d) przeciwdziałanie ujemnym wpływom masowego przekazu e) zapoznanie z podstawową wiedzą na temat mechanizmu psychomanipulacji
7. Pomoc uczniom mającym trudności w uczeniu się	a) diagnozowanie przyczyn trudności w nauce b) objęcie uczniów mających trudności w nauce specjalistycznymi zajęciami c) kierowanie uczniów do PPP, i innych instytucji wspierających prace szkoły
1. Budowanie dobrej współpracy z rodzicami (opiekunami)	a) angażowanie rodziców w życie szkoły b) stała współpraca c) konsultacje dla rodziców w wyznaczonych terminach d) wsparcie w sytuacjach kryzysowych

1. Osoby odpowiedzialne za realizację programu

- a) Dyrektor szkoły- dba o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych, monitoruje pracę wychowawców klas i pedagoga szkolnego, wyznacza odpowiedzialnych za realizację zadań
- b) Pedagog i psycholog szkolny- podejmuje działania profilaktyczno- wychowawcze wynikające ze Szkolnego Programu Wychowawczego, Programu Profilaktyki w stosunku do uczniów i rodziców z udziałem nauczycieli, wzmacnia i wspiera uczniów w realizacji właściwych zachowań społecznych, na bieżąco rozpoznaje zagrożenia i wdraża plan naprawczy
- c) Nauczyciel- wychowawca- realizuje zadania wychowawcze we współpracy z rodzicami, dba o poczucie bezpieczeństwa i akceptację ucznia w klasie, jest wzorem i autorytetem dla konstruktywnych zachowań i postaw, ściśle współpracuje z pedagogiem szkolnym,

rodzicami i dyrekcją szkoły, zdobywa nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych

- d) Rodzice- aktywnie współpracują ze szkołą, korzystają z pomocy i wsparcia ze strony pedagoga szkolnego, nauczycieli i wychowawców

2. Techniki i narzędzia badawcze pomocne w ocenie sytuacji rodzinnej i szkolnej ucznia

- a) Obserwacja
- b) Rozmowy z uczniami i rodzicami
- c) Ankieta dla uczniów

3. Współpraca z instytucjami

Ma na celu wspieranie działań profilaktycznych oraz szybkie i sprawne reagowanie w sytuacji wystąpienia jakiegokolwiek zagrożenia.

Szkoła współpracuje z:

- a) Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną w Knurowie
- b) Policją
- c) Strażą Miejską
- d) MOPS
- e) NZOZ Feniks w Gliwicach
- f) OPiLU w Zabrze
- g) Sądem Rodzinnym w Gliwicach
- h) Ośrodkiem Caritas w Knurowie
- i) PCPR w Gliwicach
- j) Innymi instytucjami pracującymi na rzecz dzieci i młodzieży (w uzasadnionych przypadkach)

VII. Ewaluacja programu wychowawczo- profilaktycznego.

Program wychowawczo- profilaktyczny został stworzony na podstawie doświadczeń w pracy z młodzieżą, z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych młodych ludzi, aktualnej sytuacji społecznej, rozmów, wywiadów, stałego kontaktu z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Poprzez realizację zadań oraz właściwą współpracę w relacjach uczeń- nauczyciel-rodzic będzie można wysunąć konstruktywne wnioski mające posłużyć ewentualnym zmianom w powyższym programie. Doświadczenia w pracy z młodzieżą a także zmieniające się przepisy oświatowe oraz opinie nauczycieli, uczniów i rodziców posłużą ewentualnym modyfikacjom tego dokumentu. Narzędziami ewaluacji będą: obserwacja, rozmowy, wywiady.